

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๗

การจัดการเรียนรู้ แบบประสบการณ์ และที่เน้นการปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้

ที่สอดคล้องกับ มาตรา ๒๕ (๒) (๓)

แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

๓๗๐.๑๕๒ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส ๖๙๑ ก : การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และที่เน้นการปฏิบัติ/กรุงเทพฯ : สกศ.,
๒๕๕๐
๕๖ หน้า
ISBN 978-974-559-971-0
I รูปแบบการสอน--ประสบการณ์และที่เน้นการปฏิบัติ
II ชื่อเรื่อง

การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และที่เน้นการปฏิบัติ

สิ่งพิมพ์ สกศ. : อันดับที่ ๔๙/๒๕๕๐

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : มิถุนายน ๒๕๕๐

จำนวน : ๓,๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ : กลุ่มส่งเสริมวัตกรรมการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนสุขุวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๙๗๔ หรือ ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๒๕๓๑, ๒๕๓๓
โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๑๑๒๙, ๐ ๒๖๖๘ ๗๓๒๙
Web site: <http://www.onec.go.th>

ผู้พิมพ์ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐
โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๔๕๖๗
โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๕๑๐๑

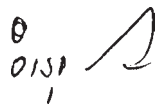
คำนำ

การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้ดำเนินงานโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นคนไทยที่มีคุณภาพ โครงการที่สำคัญคือโครงการครุต้นแบบ โดยสำนักงานฯ ได้คัดเลือกครูที่มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน สามารถเป็นต้นแบบในการเผยแพร่และขยายผลให้แก่ครูอื่นๆ นำไปประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผลการดำเนินงานของโครงการฯ ได้ค้นพบองค์ความรู้แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูจำนวนมาก และเพื่อให้แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครุต้นแบบมีความชัดเจนเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษายิ่งขึ้น สำนักงานฯ จึงดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคัดเลือกแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครุต้นแบบ จำนวน ๙ แนวทาง ที่สอดคล้องกับมาตรา ๒๔ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริงและการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย ๑) การพัฒนากระบวนการคิดด้วยการใช้คำถามหมวกความคิด ๒) ไบ ๒) การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา ๓) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ๔) การจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ ๕) การจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ๖) การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ๗) การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และที่เน้นการปฏิบัติ ๘) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสู่พหุปัญญา และ ๙) การจัดการเรียนรู้

จากแหล่งเรียนรู้ โดยสำนักงานฯ สนับสนุนให้ครูต้นแบบจำนวน ๙๐ คน จากทุกภูมิภาค วิจัยและพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ด้านการเรียนรู้จากสถาบันการศึกษา ผลการดำเนินงานวิจัยและพัฒนา ดังกล่าวพบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ทั้ง ๙ แนวทางสามารถใช้ได้ผลดี ผลการเรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้น สำนักงานฯ จึงเผยแพร่แนวทางการ จัดการเรียนรู้แก่ครูทั่วประเทศและนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไป ใช้พัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้ง ๙ แนวทางนี้ มิใช่เป็นแนวทางที่ตายตัว ผู้สอนสามารถปรับประยุกต์ใช้ได้ตามความ เหมาะสมกับบริบทของตน ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้รวมทั้งกิจกรรม การเรียนรู้ที่นำเสนอในเอกสารนี้เป็นเพียงตัวอย่างให้ผู้สอนพิจารณา เพื่อพัฒนาตามความถนัดและความสนใจ แต่ละแนวทางการจัดการเรียนรู้ สามารถผสมผสานให้สอดคล้องกับบริบทของสาระการเรียนรู้ หรือ สถานการณ์ในชั้นเรียนได้ ทั้งนี้ ผลที่คาดหวังคือผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด จากการเรียนรู้

สำนักงานฯ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิของโครงการฯ และครูต้นแบบ ที่ร่วมวิจัยและพัฒนาจนได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำมา เผยแพร่ขยายผลแก่เพื่อนครูทั่วประเทศ และหวังว่าแนวทางการจัดการ เรียนรู้ที่เป็นผลจากการวิจัยและพัฒนาี้ จะเป็นประโยชน์ต่อวงการ ศึกษาของไทยอย่างกว้างขวางต่อไป

(นายอำรุง จันทวานิช)
เลขาธิการสภาการศึกษา

คำชี้แจง

เอกสารนี้ **ไม่ใช่ตำรา** แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่นำเสนอ
เป็นผลจากการทดลองปฏิบัติของครูต้นแบบกลุ่มหนึ่งที่ได้ค้นพบ
แนวทางการจัดการเรียนรู้แล้วเกิดผลดี จึงนำมาถ่ายทอด
เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

จากแนวคิดสำคัญ องค์ประกอบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้
และตัวอย่างกิจกรรมแผนการจัดการเรียนรู้ที่นำเสนอแต่ละแนวทางนี้
มิใช่เป็นแนวทางที่ตายตัว ท่านสามารถ **ปรับประยุกต์** ใช้ได้
ตามความเหมาะสมและตามบริบทของท่าน

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ในเอกสารนี้
ต้องการ **จุดประกายความคิด** เพื่อให้ท่านพัฒนารูปแบบ แนวทาง
หรือวิธีการของท่าน โปรดพัฒนากิจกรรมตามแนวทาง
และความถนัดของท่าน

แท้จริงแล้ว **ครู**เป็นผู้ที่มีความสามารถ โปรดให้โอกาส
จุดประกายความคิดและความหวัง สนับสนุนเติมพลังด้วย
วิธีการที่รัก เข้าใจและปรารถนาดี

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
คำชี้แจง	
สารบัญ	
การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และที่เน้นการปฏิบัติ	๑
ก. การเรียนรู้แบบประสบการณ์	๑
๑. ลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์	๒
๒. แนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์	๒
๓. ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์	๓
ข. การจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติ	๔
๑. ลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติ	๕
๒. แนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติ	๖
๓. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติ	๗
บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้	๘
แบบประสบการณ์และแบบที่เน้นการปฏิบัติ	
บทบาทของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้	๑๐
แบบประสบการณ์และแบบที่เน้นการปฏิบัติ	
ข้อเสนอแนะการปรับใช้แนวทางการจัดการ	๑๑
เรียนรู้แบบประสบการณ์	
ข้อเสนอแนะการปรับใช้แนวทางการจัดการ	๑๒
เรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติ	
ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้	๑๔
● ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ : แบบประสบการณ์	๑๔
๑) ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้	๑๔
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	
● ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ : แบบที่เน้นการปฏิบัติ	๒๔
๑) ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้	๒๔
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี นาฏศิลป์)	
บรรณานุกรม	๔๖

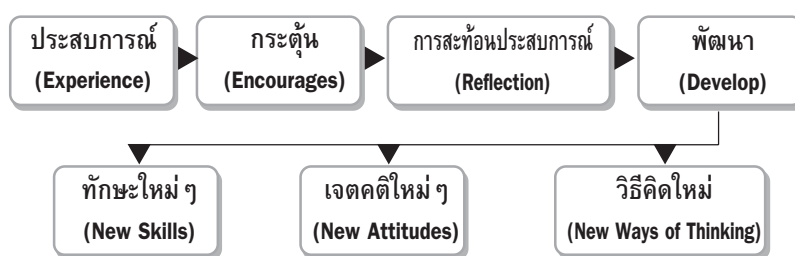

การจัดการเรียนรู้ แบบประสบการณ์และ ที่เน้นการปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และแบบที่เน้นการปฏิบัติ มีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนี้

ก. การเรียนรู้แบบประสบการณ์

การเรียนรู้แบบประสบการณ์ หมายถึง การที่ผู้เรียนได้มีโอกาส รับประทานประสบการณ์ แล้วได้รับการกระตุ้นให้สะท้อนสิ่งต่างๆ (Reflection) ที่ได้จากประสบการณ์ออกมาเพื่อพัฒนาทักษะใหม่ๆ เจตคติใหม่ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ๆ สรุปได้ดังแผนภาพ

แผนภาพโมเดลการเรียนรู้แบบประสบการณ์

๓. ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์

๓.๑ **ขั้นจัดประสบการณ์ (Experiencing)** เป็นขั้นลงมือหรือทำกิจกรรมจากสภาพจริง เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลราคาสินค้าในตลาด แหล่งเรียนรู้ การสัมภาษณ์หรือการปฏิบัติการต่างๆ

๓.๒ **ขั้นนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Publishing)** เป็นขั้นของการพูด การเขียน เช่น การนำข้อมูลที่ได้จากขั้นประสบการณ์มานำเสนอ ซึ่งอาจทำได้ทั้งการพูดและการเขียน อาจเขียนลงในแผนภูมิหรือตาราง พร้อมนำเสนอด้วยปากเปล่า

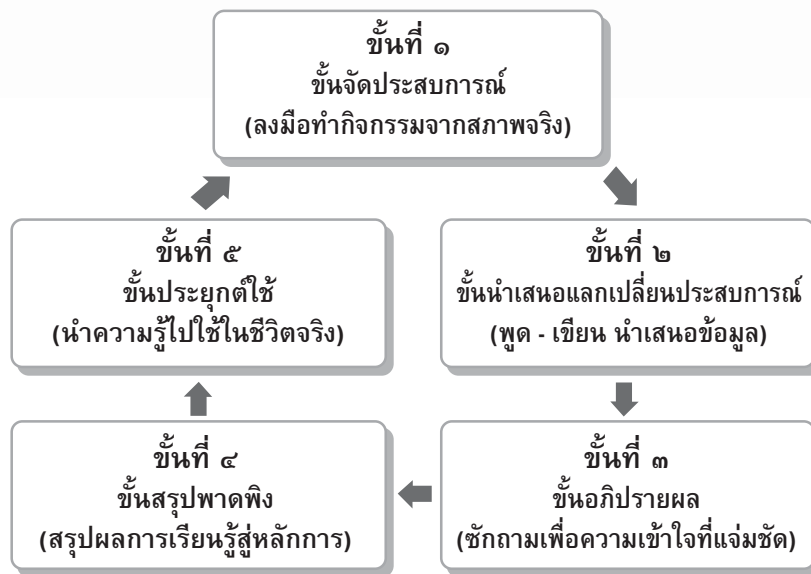
๓.๓ **ขั้นอภิปรายผล (Discussing)** เป็นขั้นของการอภิปรายซักถามเพื่อความเข้าใจที่แจ่มชัดและเพื่อให้ได้แนวคิดต่อการประยุกต์ใช้ ขั้นนี้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนอาจร่วมกันในการตั้งคำถามเพื่อการอภิปรายร่วมกัน

๓.๔ **ขั้นสรุปพาดพิง (Generalizing)** เป็นขั้นของการสรุปผลการเรียนรู้จากกระบวนการทั้ง ๓ ขั้นข้างต้น โดยสรุปพาดพิงสู่หลักการสู่มุมมองหรือแบบแผนที่กว้างขวางขึ้น อาจร่วมกันสรุปหรือการลงมือกระทำ

๓.๕ **ขั้นประยุกต์ใช้ (Applying)** เป็นขั้นการนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจจัดทำเป็นลักษณะโครงการ การทดลอง การแก้ปัญหาหรือการค้นคว้าวิจัยต่อไป ซึ่งถือเป็นการลงมือกระทำ/ปฏิบัติเป็นวงจรต่อไป

แผนผังแสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์

ข. การจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติ เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะกลุ่มปฏิบัติการ เน้นการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากการเผชิญสถานการณ์จริงและการแก้ปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการกระทำ ได้ฝึกคิด ฝึกลงมือทำ ฝึกทักษะกระบวนการต่างๆ ฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และฝึกทักษะการเสาะแสวงหาความรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติตามแนวทางประชาธิปไตย

สรุป

การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และที่เน้นการปฏิบัติ

๑. ลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติ

๑.๑ ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน ได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน โดยผ่านกิจกรรมที่หลากหลายและสื่อที่สร้างความสนใจ

๑.๒ ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ตามความถนัด ตามศักยภาพของตน ด้วยการศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะ สรุปองค์ความรู้ได้ ทำให้เกิดความเชื่อมั่น เป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ใฝ่เรียน

๑.๓ กิจกรรมกลุ่มช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ เกิดกระบวนการทำงานกลุ่ม เช่น มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบและเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีวินัยในตนเอง มีพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ผู้เรียนที่เรียนรู้ซ้ำจะเรียนรู้อย่างมีความสุข มีชีวิตชีวา ได้รับกำลังใจและได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน ทำให้เกิดความมั่นใจ ผู้เรียนที่เรียนดีและเรียนได้เร็วจะได้ออกแสดงความสามารถของตนเอง มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปันสิ่งที่ดีให้แก่อีก

๑.๔ ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดจากการร่วมกิจกรรม และการค้นหาคำตอบจากประเด็นคำถามของผู้สอนและเพื่อนๆ สามารถค้นหาวิธีการและคำตอบได้ด้วยตนเอง สามารถแสดงออกได้ชัดเจนมีเหตุผล

๑.๕ ทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรม จะสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้ซึมซับสิ่งที่ดีงามไว้ในตนเองอยู่ตลอดเวลา

๑.๖ กระบวนการเรียนรู้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยให้แต่ละคนเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตน ไม่นำผลงานของผู้เรียนมาเปรียบเทียบกัน มุ่งให้ผู้เรียนแข่งขันกับตนเองและไม่เล็งผลเลิศจนเกินไป

๑.๗ ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข เกิดการพัฒนารอบด้าน มีอิสระที่จะเลือกสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

๒. แนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติ

๒.๑ เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะกลุ่มปฏิบัติการที่เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากการเผชิญสถานการณ์จริงและการแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการกระทำ

๒.๒ ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ฝึกค้นคว้า ฝึกลงมือทำ ฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ ฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และฝึกทักษะการเสาะแสวงหาความรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม

๒.๓ ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติตามแนวทางประชาธิปไตย

๒.๔ การแบ่งกลุ่มทำงาน ผู้สอนจะดำเนินการร่วมกับผู้เรียนแบ่งกลุ่มย่อยมอบให้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหา หรือปฏิบัติการ ฯลฯ

๒.๕ เน้นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะตามแบบประชาธิปไตย การสอนแบบนี้ต้องดำเนินการอย่างมีหลักเกณฑ์คือมีจุดประสงค์ของการทำงาน มีการกำหนดหน้าที่แต่ละคนให้แน่นอน และเสนอแนะให้รู้ว่าจะหาความรู้ได้อย่างไร เมื่อไร ที่ใด

๓. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติ

๓.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นตอนแรกที่คุณสอนจะต้องกระตุ้น ชักจูง และโน้มน้าวให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและสนใจอยากค้นคว้าหาความรู้ คุณสอนอาจใช้วิธีการสนทนาซักถามและทบทวนประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เพื่อเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่ที่จะต้องเรียนรู้ อาจใช้คำถามยั่วยุบและที่สำคัญจะต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนตอบสนอง เช่น การกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็น เพื่อโยงเข้าหาประสบการณ์ใหม่ คุณสอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และร่วมกันกำหนด ขอบข่ายหรือประเด็นความรู้ใหม่

๓.๒ ขั้นศึกษา/วิเคราะห์ เป็นขั้นตอนการแบ่งกลุ่มผู้เรียน เพื่อทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันโดยการแสวงหาความรู้ แสดงความคิดเห็น ร่วมกันวิเคราะห์และหาข้อสรุปในประเด็นที่ได้ตั้งไว้ ในการทำกิจกรรมตาม ขั้นตอนนี้ คุณสอนจะต้องออกแบบกลุ่มให้เหมาะสม เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมมากที่สุด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม คุณสอนต้องจัดหาสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ เช่น แผนภูมิ ใบความรู้ แผ่นใส รูปภาพ วิดิทัศน์ หนังสือ เอกสาร หรืออื่นๆ เพื่อให้กลุ่มผู้เรียน ได้ช่วยกันศึกษาวิเคราะห์ร่วมกัน โดยตั้งประเด็นหรือหัวข้อในการศึกษา วิเคราะห์ตามแนวทางของจุดประสงค์การเรียนรู้และความต้องการของผู้เรียน การออกแบบงานโดยจัดทำเป็นใบงานให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มเป็น หัวใจสำคัญที่คุณสอนจะต้องคิดค้นและสร้างขึ้น เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม สูงสุดของผู้เรียนและเกิดการบรรลุนานกลุ่มด้วย ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่ม คุณสอนทำหน้าที่นำอภิปราย ให้กลุ่มใหญ่ร่วมกันวิเคราะห์ให้ข้อมูล ในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน หากเห็นว่ายังไม่สมบูรณ์ คุณสอนช่วยเพิ่มเติมแล้ว

ร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนรู้ทั้งหมดในขั้นนี้

๓.๓ ขั้นปฏิบัติ/ฝึกหัด/ทดลอง เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ทดลองฝึกปฏิบัติตามขั้นตอน ฝึกคิดวิเคราะห์ จินตนาการ สร้างสรรค์ โดยผู้สอนเป็นที่ปรึกษา ดูแล ช่วยเหลือและประเมินการปฏิบัติเพื่อแก้ไขหากมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับสถานที่ สำหรับการปฏิบัติผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวางแผนจะใช้แหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการในโรงเรียน ห้องเรียนธรรมชาติ หรือสถานประกอบการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

๓.๔ ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะได้ประมวลข้อมูลความรู้จากประสบการณ์ทั้งหมดมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ สรุปและนำเสนอสิ่งที่ค้นพบต่อกลุ่มใหญ่ในรูปแบบที่หลากหลาย เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการขยายเครือข่ายความรู้อย่างกว้างขวาง ทำให้การเรียนรู้มีความหมายยิ่งขึ้น

๓.๕ ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มปรับปรุงผลงานของตนเองที่ได้แนวคิดจากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม ในการปรับปรุงผลงานนั้นอาจนำความรู้ที่ได้รับจากกลุ่มอื่นมาพัฒนาให้ดีขึ้นหรือเกิดความคิดใหม่ สร้างสรรค์งานที่ต่างจากเดิม หรืออาจได้รับแนวคิดจากข้อเสนอแนะของผู้สอนมาประยุกต์สร้างผลงานใหม่ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในสภาพการณ์จริงได้

๓.๖ ขั้นการประเมินผล วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยเน้นการวัดผลจากการปฏิบัติจริง จากแฟ้มสะสมงาน ชิ้นงาน/ผลงาน ผู้เรียนประเมินตนเอง สมาชิกของแต่ละกลุ่ม ผู้ปกครองและผู้สอนมีบทบาทร่วมวัดและประเมินผลด้วย

แผนภาพ แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติ

- ๖ ขั้นการประเมินผล
- ๕ ขั้นปรับปรุง/นำไปใช้
- ๔ ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้
- ๓ ขั้นปฏิบัติ/ฝึกหัด/ทดลอง
- ๒ ขั้นศึกษา/วิเคราะห์
- ๑ ขั้นนำสู่บทเรียน

บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และแบบที่เน้นการปฏิบัติ

๑. เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง ติดตามข่าวสาร ทันเหตุการณ์
๒. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองให้กับผู้เรียนจนเกิดความเชื่อมั่น
๔. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
๕. จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญให้แก่ผู้เรียน
๖. เป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้เรียนในการอธิบายเพิ่มเติมและสรุปบทเรียน

๗. วางแผนการเรียนรู้ เรื่องหัวข้อหรือประเด็นการอภิปราย กำหนดรูปแบบการอภิปราย

๘. มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ดีความ สรุปความคิดเห็นของผู้เรียนหรืออภิปรายสิ่งที่เรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ได้อย่างชัดเจน

๙. ช่วยให้การอภิปรายแต่ละกลุ่มดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระตุ้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิด ให้คำปรึกษาหรือแก้ปัญหาเมื่อกลุ่มต้องการ

๑๐. ให้กำลังใจและช่วยเหลือแนะนำผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ตลอดจนเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

๑๑. กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ วิเคราะห์ปัญหา วางแผนแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน มีเหตุผลที่ถูกต้องของตนเอง

๑๒. ประเมินผลโดยมีข้อดีที่ควรส่งเสริมและข้อจำกัดที่ควรแก้ไข

บทบาทของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และแบบที่เน้นการปฏิบัติ

๑. ฝึกฝนการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ตาม การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

๒. ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ ข้อมูล ข้อเท็จจริง เพื่อการอภิปราย

๓. กล้าแสดงความคิดเห็นหรือระดมความคิดเห็นร่วมกัน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้

๔. แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เมื่อมีการปฏิบัติงาน

๕. เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยการสังเกตและทดลองด้วยตนเอง

๖. เรียนรู้ด้วยตนเองจากการฝึกปฏิบัติ
๗. เรียนรู้ที่จะปฏิบัติตามกติกาและข้อตกลงร่วมกัน
๘. ให้ความช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม
๙. ฝึกทักษะการประเมินตนเอง
๑๐. ติดตามผลการปฏิบัติและปรับปรุงแก้ไขงาน

ข้อเสนอแนะการปรับใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์

๑. ผู้สอนต้องมีความพร้อมก่อนทำการสอน ต้องวิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาคำอธิบายรายวิชา เลือกเนื้อหาที่เหมาะสม เขียนแผนการเรียนรู้ตามขั้นตอนจัดเตรียมอุปกรณ์ให้ครบตามแผนการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติ

๒. ผู้สอนต้องคำนึงถึงแหล่งทรัพยากรทั้ง ๔ ด้าน คือ ๑) เวลา ๒) สถานที่ ๓) ภูมิปัญญาท้องถิ่น ๔) สื่อการสอนต่างๆ ซึ่งผู้สอนสามารถใช้ทรัพยากรดังกล่าวเป็นตัวเชื่อมโยงให้ผู้เรียนก้าวสู่การเรียนรู้โลกรอบตัว

๓. การเรียนรู้แบบประสบการณ์เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยผู้เรียนได้มีโอกาสรับประสบการณ์ แล้วได้รับการกระตุ้นให้สะท้อนสิ่งต่างๆ (Reflection) ที่ได้จากประสบการณ์ออกมาเพื่อพัฒนาทักษะใหม่ๆ เจตคติใหม่ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ๆ ดังนั้นผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะการปรับใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติ

๑. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมในลักษณะกลุ่มปฏิบัติการให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากการเผชิญสถานการณ์จริงและการแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการกระทำ

๒. ควรเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ฝึกค้นคว้า ฝึกลงมือทำ ฝึกทักษะกระบวนการต่างๆ ฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม

๓. ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

๔. การแบ่งกลุ่มทำงาน ผู้สอนควรดำเนินการร่วมกับผู้เรียน กิจกรรมกลุ่มย่อยควรมอบหมายให้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างชัดเจน เช่น ศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหา หรือปฏิบัติกิจกรรม ฯลฯ การร่วมกิจกรรมกลุ่มของผู้เรียนเน้นความรับผิดชอบ เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการมีวินัยในตนเอง ฝึกทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

๕. ควรเน้นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะตามแบบประชาธิปไตย การสอนแบบนี้ต้องดำเนินการอย่างมีหลักเกณฑ์ คือ จุดประสงค์ของการทำงาน มีการกำหนดหน้าที่แต่ละคนให้แน่นอน และเสนอแนะให้รู้ว่าจะหาความรู้ได้อย่างไร เมื่อไร ที่ใด

๖. ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น เน้นการเรียนรู้แบบสนุกสนานตามความสนใจ ความถนัด ผู้สอนนำปัญหาต่างๆ มาให้ผู้เรียนคิดโดยอาศัยสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือในการคิดวิเคราะห์

๗. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้สอนอาจจะหาวิธีการเฉพาะอย่างให้ผู้เรียนสังเกต แต่ต้องให้ผู้เรียนมีโอกาสทดลองแสดงวิธีการนั้นด้วยตนเองด้วย เช่น การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุต่าง ๆ

๘. การฝึกทักษะการปฏิบัติการ ผู้สอนจะต้องจัดเวลาและสถานที่สำหรับให้ผู้เรียนฝึกทักษะให้คล่องแคล่วเพื่อนำไปใช้ เช่น การเพิ่มอัตราความเร็วในการอ่าน เป็นต้น

๙. การฝึกปฏิบัติเพื่ออธิบายหลักการ ควรให้ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิบัติการขยายความในสิ่งที่ได้ยืมด้วยการบอก ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนมาเข้ากับปัญหาจริง เช่น การฝึกทำอาหารมีการวางแผนและเตรียมอาหารที่มีคุณค่าครบถ้วน เป็นต้น

๑๐. การฝึกรวบรวมข้อมูลและแปลความ ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสรวบรวมข้อมูล จัดหมวดหมู่ แล้วสรุปผล หรือนำไปใช้ในการแก้ปัญหา เช่น การรวบรวมตัวเลขและคำนวณภาษีเงินได้ เป็นต้น

๑๑. การฝึกใช้เครื่องมือในห้องปฏิบัติการหรือโรงฝึกงาน ในกรณีที่มีจำนวนผู้เรียนมาก ควรให้ผู้เรียนหัดใช้เครื่องมือที่จะเกี่ยวข้องกับการทำงานประเภทต่าง ๆ เช่น การใช้หม้ออบไอน้ำ การใช้เลื่อย การใช้ไขควง ชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

๑๒. สำหรับการฝึกปฏิบัติการกิจกรรมสร้างสรรค์ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองเทคนิคต่าง ๆ จากการเรียน และแสดงความคิดในสาระต่าง ๆ เช่น ในวิชาดนตรี จิตรกรรม ประติมากรรม และกวีนิพนธ์

ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ : แบบประสบการณ์

๑) ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

หน่วยการเรียนรู้ สัตว์โลกผู้น่ารัก

จำนวน ๑๗ ชั่วโมง

เรื่อง เราช่วยกันขยายพันธุ์สัตว์

เวลา ๓ ชั่วโมง

สาระสำคัญ

มนุษย์มีความต้องการเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อประโยชน์ต่างๆ ทำให้มนุษย์หาวิธีคัดเลือกและขยายพันธุ์สัตว์เพื่อให้ได้ปริมาณและคุณภาพตามที่ต้องการ การคัดเลือกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่ดีจะได้ลูกที่มีลักษณะดี การคัดเลือกและขยายพันธุ์สัตว์ด้วยเทคโนโลยีแบบใหม่จะช่วยให้ได้สัตว์พันธุ์ดีและมีผลผลิตสูงขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ผู้เรียนอธิบายหลักในการคัดเลือกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่ดีได้
๒. ผู้เรียนอธิบายขั้นตอนและหลักการการผสมเทียมได้อย่างถูกต้อง
๓. ผู้เรียนเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการขยายพันธุ์ด้วยวิธีธรรมชาติ และวิธีผสมเทียมได้
๔. ผู้เรียนบอกประโยชน์เกี่ยวกับการผสมเทียมได้
๕. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม
๖. ผู้เรียนมีคุณลักษณะในการแสวงหาความรู้

๗

๑๔ การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และที่เน้นการปฏิบัติ

สาระการเรียนรู้

๑. การคัดเลือกพันธุ์สัตว์
๒. การผสมเทียม

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นประสบการณ์ (๓๐ นาที)

๑. ผู้สอนนำเสนอสนทนาเกี่ยวกับสัตว์ที่อยู่รอบตัว ให้ผู้เรียนช่วยกันบอกชื่อสัตว์ให้ได้มากที่สุด
๒. แบ่งกลุ่มผู้เรียนประมาณกลุ่มละ ๕-๖ คน และช่วยกันตอบคำถามตามประเด็นต่อไปนี้

- ๑) สัตว์ชนิดใดมนุษย์เลี้ยงไว้เป็นอาหาร
- ๒) สัตว์ชนิดใดมนุษย์เลี้ยงไว้ใช้งาน
- ๓) ผู้เรียนคิดว่ามนุษย์เลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อประโยชน์อะไรมากที่สุด
- ๔) ถ้าไม่มีการเลี้ยงสัตว์จะเกิดผลอย่างไร

๓. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการรวบรวมข้อมูลและร่วมกันอภิปราย

ขั้นนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (๖๐ นาที)

๑. ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายถึงความต้องการเลี้ยงสัตว์ สรุปวิธีการคัดเลือกและขยายพันธุ์สัตว์เลี้ยงให้ได้คุณภาพและปริมาณตามที่ต้องการ
๒. เชิญวิทยากรท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของฟาร์มมาให้ความรู้ เรื่องการคัดเลือกและการขยายพันธุ์สัตว์
๓. ผู้เรียนเขียนเรียงความเรื่อง “ถ้าฉันเป็นเจ้าของฟาร์มเลี้ยงสัตว์”

ชั้นอภิปรายผล (๓๐ นาที)

๑. ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายถึงหลักในการคัดเลือกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่ดี ได้แก่ สายเลือด อายุ ความแข็งแรง และคุณลักษณะที่ดี เพื่อให้ได้ลูกที่มีลักษณะดีตามต้องการ

๒. ผู้สอนนำเสนอสนทนาเกี่ยวกับปัญหาในการขยายพันธุ์สัตว์ด้วยวิธีผสมพันธุ์ตามธรรมชาติ เช่น ให้ผลผลิตน้อย ค่าใช้จ่ายสูง ได้พันธุ์เลวลง ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปรายว่าจะมีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร

๓. ผู้เรียนดูวีดิทัศน์เรื่อง “การผสมเทียม”

ชั้นสรุปพาดพิง (๓๐ นาที)

๑. ผู้เรียนช่วยกันสรุปตามประเด็นต่อไปนี้

๑) ขั้นตอนและหลักการผสมเทียม

๒) เปรียบเทียบการผสมเทียมต่างจากการขยายพันธุ์ด้วยวิธีธรรมชาติอย่างไร

๓) นอกจากวัวและปลาแล้ว ยังมีสัตว์อะไรอีกบ้างที่สามารถขยายพันธุ์โดยการผสมเทียม

๔) บอกประโยชน์ของการผสมเทียม

๕) ถ้าบ้านของผู้เรียนเลี้ยงสัตว์และต้องการผสมเทียมสัตว์ ควรติดต่อหน่วยงานใด

๒. เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียระหว่างการขยายพันธุ์สัตว์ด้วยวิธีขยายพันธุ์ตามธรรมชาติกับวิธีผสมเทียม

ชั้นประยุกต์ใช้ (๓๐ นาที)

๑. ผู้เรียนทำรายงานโดยการศึกษาการผสมเทียมสัตว์และการย้ายฝากตัวอ่อน โดยการพาผู้เรียนไปศึกษานอกสถานที่ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอ

การวัดผลและประเมินผล

เครื่องมือ	วิธีการ
๑. แบบประเมินผลการทำงานกลุ่ม	๑. การสังเกต
๒. แบบประเมินกระบวนการแสวงหาความรู้	๒. การสังเกต
๓. แบบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน-หลังเรียน	๓. การทดสอบ

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือคู่มือการเลี้ยงสัตว์ต่างๆ เช่น สุนัข เป็ด ไก่ ปลา วัว เป็นต้น
๒. วิดีทัศน์วิธีการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ
๓. วิดีทัศน์เรื่อง การผสมเทียม
๔. เอกสารการเผยแพร่การขยายพันธุ์สัตว์ด้วยเทคโนโลยีแบบใหม่ เช่น การผสมเทียม การย้ายฝากตัวอ่อน (ขอได้ที่กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)
๕. ใบความรู้
๖. ใบงาน
๗. ห้องสมุด
๘. ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์
๙. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

แบบประเมินผลการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....
 การประเมิน ประเมินจากชั้นประสบการณ์และชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				หมายเหตุ
		๔	๓	๒	๑	
๑.	การร่วมกันวางแผนการทำงาน					
๒.	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย					
๓.	การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล					
๔.	การยอมรับข้อสรุปในผลงานของกลุ่ม และพร้อมใจในการพัฒนาปรับปรุงงาน					
	รวม					

เกณฑ์การประเมิน

๑. การร่วมกันวางแผนการทำงาน

๔ หมายถึง ร่วมมือวางแผนการทำงานทุกขั้นตอน สมาชิกทุกคน
มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำงานได้เป็นอย่างดี

๓ หมายถึง ร่วมมือวางแผนการทำงานเกือบทุกขั้นตอน สมาชิก
ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำงาน

๒ หมายถึง สมาชิกบางส่วนยังไม่ให้ความร่วมมือในการวางแผน
การทำงาน แต่ยังมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำงาน

๑ หมายถึง สมาชิกร่วมมือวางแผนการทำงานน้อยมาก ไม่ค่อยมี
ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำงาน

๒. การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

๔ หมายถึง ทำงานได้ครบ เต็มความสามารถ พยายามแก้ไขงานด้วยเหตุผล มุ่งมั่นจนงานสำเร็จ

๓ หมายถึง ทำงานได้ครบ พยายามเต็มความสามารถ แก้ไขงานได้เป็นบางครั้ง แต่งานสำเร็จ

๒ หมายถึง มีความพยายามในการทำงาน จนสำเร็จแต่ยังไม่ครบทุกประเด็น

๑ หมายถึง ทำงานสำเร็จ ค่อนข้างรีบร้อน งานไม่ครอบคลุมทุกประเด็น

๓. การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

๔ หมายถึง สมาชิกทุกคนใช้เหตุผลแสดงความคิดเห็นได้ดีมาก

๓ หมายถึง สมาชิกส่วนใหญ่ ใช้เหตุผลแสดงความคิดเห็นได้ดี

๒ หมายถึง สมาชิกบางส่วนใช้เหตุผลแสดงความคิดเห็นได้ดี

๑ หมายถึง มีสมาชิกใช้เหตุผลในการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก

๔. การยอมรับข้อสรุปในผลงานของกลุ่มและพร้อมใจในการพัฒนาปรับปรุงงาน

๔ หมายถึง สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการสรุป ยอมรับข้อสรุป และร่วมแก้ไขงานด้วยความเต็มใจ

๓ หมายถึง สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการสรุป ยอมรับข้อสรุปของกลุ่ม ร่วมแก้ไขงานดี

๒ หมายถึง สมาชิกมีส่วนร่วมในการสรุปน้อยมาก ไม่ค่อยยอมรับข้อสรุปของกลุ่ม แต่ก็ร่วมแก้ไขงาน

๑ หมายถึง ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการสรุป หาข้อสรุปของกลุ่มได้ไม่ชัดเจนนัก

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้เรียนต้องมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในแต่ละองค์ประกอบอย่างน้อย
ระดับ ๒ ขึ้นไป จำนวน ๒ ใน ๔

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

แบบประเมินกระบวนการแสวงหาความรู้

ชื่อ.....สกุล.....
การประเมิน ประเมินจากชั้นอภิปรายและสรุป และตามใบงานที่ ๒-๓
โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				หมายเหตุ
		๔	๓	๒	๑	
๑.	การวางแผนการศึกษา ค้นคว้า					
๒.	การเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้					
๓.	การนำเสนอข้อค้นพบ					
๔.	การวิเคราะห์และอภิปราย					
๕.	การสรุปองค์ความรู้					

เกณฑ์การประเมิน

๑. การวางแผนการศึกษา ค้นคว้า

๔ หมายถึง กำหนดจุดประสงค์ ประเด็นการเรียนรู้ วิธีการ อุปกรณ์ ด้วยตนเองอย่างเหมาะสมและครบถ้วนทุกประเด็น

๓ หมายถึง กำหนดจุดประสงค์ ประเด็นการเรียนรู้ วิธีการ อุปกรณ์ ด้วยตนเองได้เหมาะสม แต่ยังไม่ครบถ้วน

๒ หมายถึง กำหนดจุดประสงค์ ประเด็นการเรียนรู้ วิธีการและ อุปกรณ์ ยังไม่สอดคล้องกัน

๑ หมายถึง ต้องได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมในการกำหนดจุดประสงค์ และประเด็นการเรียนรู้ จึงสามารถกำหนดวิธีการและเลือกอุปกรณ์ได้

๒. การเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้

๔ หมายถึง ศึกษา ค้นคว้า ได้ตรงตามแผนที่วางไว้ บันทึกข้อมูล ได้ตรงประเด็น ผลงานครบสมบูรณ์ดี

๓ หมายถึง ศึกษา ค้นคว้า ได้ตรงตามแผนที่วางไว้ บันทึกข้อมูล ได้บ้างประเด็น ผลงานดี

๒ หมายถึง ศึกษา ค้นคว้า ได้ตรงตามแผนที่วางไว้ บันทึกข้อมูล ยังไม่ตรงประเด็น ผลงานแก้ไขเล็กน้อย

๑ หมายถึง ศึกษา ค้นคว้า ยังไม่ตรงตามแผนที่วางไว้ ผลงาน ต้องปรับปรุง

๓. การนำเสนอข้อค้นพบ

๔ หมายถึง นำเสนอข้อค้นพบตรงประเด็น ชัดเจน เข้าใจง่าย ครบถ้วนสมบูรณ์ดี

๓ หมายถึง นำเสนอข้อค้นพบได้บ้างประเด็น ต้องเก็บรายละเอียด ข้อมูลอีกเล็กน้อย จึงจะครบถ้วนสมบูรณ์

๒ หมายถึง การนำเสนอข้อค้นพบยังไม่ชัดเจน สื่อความหมายได้ เข้าใจพอสมควร

๑ หมายถึง การนำเสนอข้อค้นพบไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง

๔. การวิเคราะห์และอภิปราย

๔ หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบได้อย่างละเอียดและสามารถอภิปรายได้ชัดเจนดี

๓ หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบและสามารถอภิปรายได้ชัดเจนดี

๒ หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบและสามารถอภิปรายได้เป็นบางประเด็น

๑ หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบยังไม่ค่อยตรงประเด็น ต้องปรับปรุง

๕. การสรุปองค์ความรู้

๔ หมายถึง สรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานได้ดี

๓ หมายถึง สรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานเป็นบางประเด็น

๒ หมายถึง สรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้แต่บางส่วนยังไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์แก้ไขเล็กน้อย

๑ หมายถึง ยังสรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้ไม่ชัดเจนและยังไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์เท่าใดนัก ต้องแก้ไข

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้เรียนต้องมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในแต่ละองค์ประกอบอย่างน้อยระดับ ๒ ขึ้นไป จำนวน ๓ ใน ๕

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ : แบบที่เน้นการปฏิบัติ

๑) ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี นาฏศิลป์)

เรื่อง บทไหว้ครูละครชาตรี

เวลา ๔ ชั่วโมง

รายวิชา ศ ๓๑๒๐๕ การแสดงละครชาตรี ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระสำคัญ

บทไหว้ครูละครชาตรี เป็นขบในการแสดง ก่อนการแสดงละครชาตรี ตามเนื้อเรื่อง โดยเริ่มการแสดงด้วยโหมโรงชาตรี ประกาศหน้าบท และร้องไหว้ครู รำซัดหน้าบทละครชาตรี ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติก่อนการแสดงละครชาตรีทุกครั้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- อธิบายความหมายของบทไหว้ครูละครชาตรีได้
- วิเคราะห์การไหว้ครูในการแสดงละครชาตรีได้
- บอกองค์ประกอบของซัดหน้าบทละครชาตรีได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ

- ขับร้องเพลงบทไหว้ครูละครชาตรีได้อย่างถูกต้อง

ด้านคุณลักษณะ

- สามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

๑. บทไหว้ครูละครชาตรี ของ คณะทองใบ เรืองนนท์
๒. ความหมายของบทไหว้ครู ของ คณะทองใบ เรืองนนท์
๓. องค์ประกอบของซัดหน้าบทละครชาตรี

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ - ๒

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ใช้เวลา ๕ นาที
๒. ผู้เรียนศึกษาวิดีโอทัศน์ เรื่อง บทไหว้ครูละครชาตรี ของ คณะทองใบ เรืองนนท์ ว่ามีลักษณะการร้องอย่างไร
๓. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบว่าเมื่อจบบทเรียนเรื่อง บทไหว้ครูละครชาตรีแล้ว ผู้เรียนบอกองค์ประกอบของซัดหน้าทอธิบาย ความหมายและขับร้องบทไหว้ครูละครชาตรีได้

ขั้นศึกษาวิเคราะห์

๔. ผู้เรียนศึกษาจากใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่ององค์ประกอบของ ซัดหน้าบทและศึกษาใบความรู้ที่ ๒.๒ เรื่อง บทไหว้ครูละครชาตรี
๕. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเขียนผังความคิด องค์ประกอบของซัดหน้าบท ละครชาตรี
๖. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายและวิเคราะห์ในประเด็น “ทำไมจึงต้องมี การไหว้ครู” “หากไม่มีการไหว้ครูจะมีผลอย่างไร”
๗. ตัวแทนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลการวิเคราะห์เรื่องการไหว้ครู ละครชาตรี

ชั้นปฏิบัติ

๘. ผู้สอนเปิดเพลงบทไหว้ครูละครชาตรีของ คณะทองใบ เรืองนนท์ จากเครื่องบันทึกเสียงให้ผู้เรียนฟัง

๙. ผู้เรียนฟังเพลง บทไหว้ครูละครชาตรีและทำจังหวะประกอบ

๑๐. ผู้เรียนฝึกร้องบทเพลงไหว้ครูละครชาตรีพร้อมกับผู้สอน ทีละวรรค ๒ ท่อนเพลง เมื่อผู้เรียนขับร้องแล้ว ผู้สอนแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนที่ยังเอื้อนไม่ถูกต้อง จังหวะไม่ถูกต้อง ออกเสียงไม่ชัดเจน ให้ถูกต้อง ตามหลักการร้องบทไหว้ครูละครชาตรีพร้อมให้กำลังใจผู้เรียนทุกคน

๑๑. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มย่อย ๕ กลุ่ม ฝึกร้องเอง ผู้สอนชมเชย หากผู้เรียนกลุ่มใดร้องได้ถูกต้อง หากบกพร่องผู้สอนช่วยแก้ไขให้กำลังใจ

๑๒. แต่ละกลุ่มนำเสนอการขับร้องบทไหว้ครูละครชาตรีขึ้นสรุปและ เสนอผลการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายสรุปการขับร้องบท ไหว้ครูละครชาตรี

ชั่วโมงที่ ๓-๔

ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้ และนำไปใช้

๑๓. ตัวแทนผู้เรียนสาธิตการขับร้องบทไหว้ครูละครชาตรี ตั้งแต่ต้น จนจบเพลง ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการขับร้อง

๑๔. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเดิม นำเสนอการขับร้องบทไหว้ครูละครชาตรี โดยให้เพื่อนต่างกลุ่มประเมิน

๑๕. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อการนำเสนอ ผลงานการขับร้องด้านความถูกต้องของระดับเสียง ทำนอง จังหวะ และการเอื้อนเสียงและปรับปรุงแก้ไขผลการประเมินจากเพื่อนและผู้สอน

๑๖. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติการขับร้องบทไหว้ครูตามการปรับปรุงแก้ไข

๑๗. ผู้เรียนนำเสนอการขับร้องบทไหว้ครูละครชาติรื้ออีกครั้งเพื่อให้เพื่อน ๆ และผู้สอนประเมินครั้งที่ ๒

ขั้นการประเมินผล วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง

๑๘. ผู้เรียนต่างกลุ่มสลับกันประเมิน ในขณะที่เพื่อนนำเสนอการขับร้องเพลงหน้าชั้นเรียนเป็นกลุ่ม พร้อมกับผู้เรียนในกลุ่มประเมินตนเอง พร้อมกับผู้สอนประเมินพร้อมกับผู้เรียน

๑๙. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เป็นแบบปรนัย แบบเลือกตอบจำนวน ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ใช้เวลา ๕ นาที

สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
๒. วิดิทัศน์ เรื่อง ไหว้ครูละครชาติรื้อ
๓. ใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่อง องค์ประกอบชุดหน้าทละครชาติรื้อ
๔. ใบความรู้ที่ ๒.๒ เรื่อง บทไหว้ครูละครชาติรื้อ
๕. ใบงานเรื่อง ฝึกเขียนผังความคิด เรื่ององค์ประกอบละครชาติรื้อ
๖. ใบงานเรื่อง การวิเคราะห์ประเด็น การไหว้ครูละครชาติรื้อ
๗. เครื่องเล่นวีดิทัศน์
๘. เครื่องรับโทรทัศน์

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผลและการประเมินผล

ด้านความรู้

๑. ทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน

ด้านทักษะ/กระบวนการ

๑. รายงานหน้าชั้นเรียน
๒. ทดสอบภาคปฏิบัติ การขับร้องบทไหว้ครูละครชาตรี

ด้านคุณลักษณะ

๑. สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

เกณฑ์การวัดผลและการประเมินผล

๑. คะแนนสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม
๒. คะแนนรายงานหน้าชั้นเรียน
 - ความชัดเจนของน้ำเสียง ๒ คะแนน
 - ความถูกต้องของภาษา ๒ คะแนน
 - ลีลาการนำเสนอ ๒ คะแนน
 - ประโยชน์ที่ได้รับ ๒ คะแนน

ใช้แบบประเมินรายงานหน้าชั้นเรียน เกณฑ์ผ่าน ๗๐%

๓. คะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เกณฑ์ผ่าน ๗๐%
๔. คะแนนทดสอบภาคปฏิบัติบทบาทสมมุติตำนานละครชาตรี

เครื่องมือและการประเมินผล

๑. แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม
๒. แบบประเมินรายงานหน้าชั้น
๓. แบบประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน
๔. แบบประเมินภาคปฏิบัติ การขับร้องบทไหว้ครูละครชาตรี

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้ผู้เรียนนำแผ่นซีดีเปล่ามาอัดสำเนาเรื่องการขับร้องบทไหว้ครูละครชาตรี เพื่อผู้เรียนนำไปฝึกปฏิบัตินอกเวลาเรียนให้ชำนาญยิ่งขึ้น

บันทึกหลังสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

๑. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....

๒. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....
.....
.....

๓. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๒.๑

เรื่อง องค์ประกอบซัดหน้าบทละครชาติรี

คำจำกัดความ

ละคร มีความหมาย ๒ ประการคือ

๑. ละครคือการเรียนแบบชีวิตจริง โดยการร้องรำทำเพลงประกอบ
๒. ละครคือการแสดงที่ผูกเป็นเนื้อเรื่องมีเนื้อความและเหตุการณ์เกี่ยวโยงเป็นตอนๆ ตามลำดับ

ชาติรี มีความหมายดังนี้คือ

๑. หมายถึง คนเก่งในฝีมือ ศิลปะ หรือวิชาอาคม นักรบ
๒. ชื่อละครที่เล่นแบบบักษีได้ เรียกละครชาติรี
๓. ชื่อกลองชนิดหนึ่ง ขึ้นต้นด้วยคำว่าชาติรี เช่น ชาติรีใน ชาติรีตลุง ร่ายชาติรี ฯลฯ

ประวัติความเป็นมา

ซัดหน้าบทละครชาติรี เป็นชนบในการแสดงละครชาติรี ซึ่งมีลำดับการแสดงละครชาติรีเริ่มต้นด้วย โหมโรงชาติรี ประกาศหน้าบท และซัดหน้าบทละครชาติรี ในส่วนของซัดหน้าบทละครชาติรีได้แบ่งเป็น ๒ ตอน ตอนแรกเริ่มด้วยบทร้องไหว้ครู และตอนที่ ๒ ร้องและรำซัดหน้าบทละครชาติรีตามคำร้อง และรำตามจังหวะแม่บทของการรำซัด สุดท้ายเป็นการแสดงละครชาติรีตามเนื้อเรื่อง

การรำซัดหน้าบทละครชาติรีในเอกสารชุดนี้ ทั้งคำร้องและทำรำ เป็นผลงานที่ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลจากคณะละครชาติรี ทองใบ เรื่องนนท์

ครูทองใบ เรื่องนन्ह์ ศิลปินแห่งชาติ ปี ๒๕๔๐ สาขาศิลปะการแสดง
ด้านการแสดงละครชาติโดยเฉพา และในการศึกษาครั้งนี้ผู้เขียนได้ข้อมูล
จากการสัมภาษณ์และการสาธิตโดยตรงจาก ครูทองใบ เรื่องนन्ह์ โดย
ท่านเป็นผู้บรรยายและสาธิตด้วยตนเอง ท่านเล่าประวัติความเป็นมาและ
เกร็ดความรู้เกี่ยวกับละครชาติ พร้อมทั้งสาธิตลำดับการแสดงละครชาติ
โดยเริ่มจาก ๑) โหมโรงชาติ ๒) ประกาศหน้าบท ๓) ชัดหน้าบทละคร
ชาติ ส่วนผู้สาธิตการร้องไห้ครุและรำชัดหน้าบทละครชาติ โดย
คุณบัวสาย ต่วนสิงห์กิจ ซึ่งเป็นบุตร ครูทองใบ เรื่องนन्ह์ คนเดียวที่สามารถ
ถ่ายทอดท่ารำชัดหน้าบทละครชาติตามแบบฉบับดั้งเดิมไว้ได้อย่างถูกต้อง
ตามแบบแผน

จากการที่คณะครูทองใบ เรื่องนन्ह์ ได้ถ่ายทอดลำดับการแสดง
ละครชาติ ตามแบบฉบับดั้งเดิมนี้ ผู้เขียนเห็นว่ายังไม่มีผู้ใดผลิตตำราท่า
รำชัดหน้าบทละครชาติตามแบบฉบับไว้ เกรงว่าในอนาคต ท่ารำชัดหน้า
บทละครชาติอาจจะสูญหายได้ ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการศึกษาและ
เพื่อเป็นการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านการแสดงละคร
ชาติ ผู้เขียนจึงจัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ แถบบันทึกเสียง และ
แถบบันทึกภาพ เรื่องการรำชัดหน้าบทละครชาติในรายวิชา ศ ๓๑๒๐๕
การแสดงละครชาติ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนราชวินิต
มัธยม เพื่อให้เป็นสื่อในการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การรำชัดหน้าบทละครชาติ
ตามแบบฉบับดั้งเดิมที่ถูกต้องตามแบบแผน

ลักษณะการแสดง

การรำซัดหน้าบทละครชาติตรีมี ๒ ตอนติดต่อกัน

ตอนที่ ๑ การร้องไหว้ครูละครชาติตรี

ตอนที่ ๒ การร้องและรำซัดหน้าบทละครชาติตรีตามคำร้อง และการรำซัดหน้าบทละครชาติตรีตามจังหวะแม่บทของการรำซัด

คำร้อง ทำรำ และทำนองเพลง

เป็นตามแบบฉบับของคณะละครชาติตรี ทองใบ เรื่องนนท์ ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง ปี ๒๕๔๐

ผู้บันทึกทำรำและจัดทำสื่อประกอบการเรียนรู้

นางสุพร ชาวเพชร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชวินิต มัชฌิม

ทำนองเพลงที่ใช้บรรเลง

การรำซัดหน้าบทละครชาติตรี ตามคำร้องและตามจังหวะแม่บทของการรำซัดใช้ทำนองโนราทั้งสิ้น

ดนตรี

ใช้ปี ๑ เลา (ปีนอก ปีใน หรือ ปีชวา) ฉิ่ง กรับ โทนชาติตรี (ทับ) ๑ คู่ กลองชาติตรี (กลองตุ๊ก) ๑ คู่

โอกาสที่ใช้แสดง

ใช้แสดงในโอกาสต่างๆ ตามความต้องการของเจ้าภาพ แต่ที่นิยมแสดงส่วนใหญ่ ในพิธีกรรมในการขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เมื่อได้ผลสำเร็จตามความประสงค์

การแต่งกาย

ชุดหน้าทละครชาตรีใช้ผู้แสดงตัวพระ ปัจจุบันตัวพระแต่งกาย ยืนเครื่อง ตามการแต่งกายแบบละครไทย อาทิ ฉลององค์ สนับเพลลา ห้อยข้าง ห้อยหน้า รัตสะเอว กรองคอ ฯลฯ

เครื่องประดับศีรษะ

ผู้แสดงชุดหน้าทละครชาตรีเป็นตัวพระ จึงสวมเครื่องประดับ ศีรษะคือ ชฎา แต่ในสมัยก่อนผู้แสดงตัวพระจะสวมเครื่องประดับศีรษะ คือเทริดตามแบบโนรา

เครื่องประดับของการแต่งกายยืนเครื่อง

ผู้แสดงชุดหน้าทละครชาตรีใช้ผู้แสดงตัวพระ ดังนั้นตัวพระใช้เครื่องประดับตามแบบการแต่งกายละครไทย เช่น สังวาล ทับทรวง ปิ่นแห่ง ฯลฯ

ความหมาย คำร้อง ชุดหน้าทละครชาตรี

ตอนที่ ๑ เป็นการร้องไหว้ครูละครชาตรี เนื้อหาเกี่ยวกับการบูชาครู และบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง เพื่อขอให้ช่วยดลบันดาลให้การแสดงเป็นที่นิยม มีชื่อเสียงโด่งดัง ทั่วแดนไกล

ตอนที่ ๒ เป็นการรำชุดหน้าทละครชาตรี

ตอนที่ ๒ ช่วงแรก เป็นการร้องและรำชุดหน้าทละครชาตรีตามคำร้อง เนื้อหาเน้นการเกี่ยวพาราสีของฝ่ายชาย โดยเปรียบเทียบความรักกับสิ่งต่างๆ เพื่อเรียกร้องความสนใจให้ฝ่ายหญิงรัก

ตอนที่ ๒ ช่วงที่สอง รำตามจังหวะแม่บทของการรำชุด

ใบความรู้ที่ ๒.๒
บทไหว้ครูละครชาตรี
ของ คณะละครชาตรี ทองใบ เรืองนนท์

คุณเอ๋ยคุณครู
สิ้นฯ จะแห้งแล้งก็ไหลมา
สิบนิ้วลูบจะยกยกขึ้นดำเนิน
จำศีลเสียแล้วให้บริสุทธิ์
จะไหว้พระพุทธรูปพระธรรมเจ้า
เล่นไหนให้ตีขอให้มีคนรัก
ยกขึ้นไว้ใส่เกล้ายกขึ้นไว้ใส่ผม
รักเจ้าเอ๋ยยอไหว้
กลางคืนลูกจะไหว้องค์พระจันทร์เจ้า
บทบาทพลาตปลั่งลูกก็ย้งร้องผิด
จะขอไปด้วยอีกทั้งพระปัญญาองค์
บทบาทพลาตปลั่งลูกก็ขอเสียบางลา
ขอสรรพขอเสียงให้ลูกดั่งก้อง
ขอสรรพขอเสียงให้ลูกเกรียงไกร

เหมือนฝั่งแม่น้ำพระคงคา (สร้อย)
ยังไม่วู้สิ้นไม่วู้สุด
สรรเสริญพระคุณพระพุทธร
ไหว้พระเสียแล้วจะสวดมนต์
ยกไว้ใส่เกล้าใส่ผม
สบพักตร์ให้ดีมีคนชม
ถวายบังคมทุกรাত্রี
คุณไหว้มหาโยคี
เข้าๆ จะไหว้พระอาทิตย์
ผิดหน่อยจะขอสมา
สะสมไปด้วยพระปัญญา
ปัญญาลูกมาแม่น้ำไหล
เหมือนช่องขวาหล่อใหม่
ไหลไปยังท้องธารา

.....

รวบรวมโดย **ครูสุพร ชาวเพชร**
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชวินิต มัธยม

ใบงานที่ ๑
เรื่อง การเขียนผังความคิด เรื่ององค์ประกอบของละครชาตรี

- จุดประสงค์** ผู้เรียนสามารถเขียนผังความคิดแสดงองค์ประกอบละครชาตรี
- คำชี้แจง** ให้ผู้เรียนเขียนผังความคิดแสดงองค์ประกอบละครชาตรี

องค์ประกอบละครชาตรี

กลุ่ม ชั้น ม.๑/.....

๔. บทไหว้ครู การจำศีลเพื่อบูชาใคร

- ก. พระคงคา
- ข. พระปัญยงค์
- ค. พระจันทร์ พระอาทิตย์
- ง. พระพุทธรูป พระธรรม

๕. บทไหว้ครูแสดงถึงข้อใด

- ก. การไม่เอาเปรียบ
- ข. ความขยัน อดทน
- ค. ความเพียรพยายาม
- ง. การขอขมาเมื่อทำผิดพลาด

๖. จงเติมบทไหว้ครูละครชาตรี “ถวายบังคมทูลกราตรี” “.....”

- ก. คุณไหว้มหาโยคี
- ข. ยกขึ้นไว้ใส่เกล้า
- ค. รักเจ้าเอ๋ยยอไหว้
- ง. เข้า ๆ จะไหว้พระอาทิตย์

๗. บทไหว้ครูละครชาตรีเปรียบความนิยมชมชอบการมีชื่อเสียง
ในการแสดงกับเครื่องดนตรีชนิดใด

- ก. กลองชาตรี
- ข. ฆ้อง
- ค. กลองชวา
- ง. ฆ้องชวา

๘. ผู้แสดงมีการรำไหว้ครูเพื่อบูชาสิ่งใด

- ก. บูชาครู บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง
- ข. บูชาครู บูชาพระคาถา
- ค. บูชาครู บูชาพระรัตนไตร
- ง. บูชาครู บูชาพระจันทร์ พระอาทิตย์

๙. ในสมัยก่อน ถ้าได้ยินเสียงเครื่องดนตรีชนิดใด แสดงว่ามีละครชาตรีมาแสดง

- ก. กรับ
- ข. กลองตุ๊ก
- ค. โทน
- ง. ปี่พาทย์

๑๐. ดนตรีประกอบการแสดงของละครชาตรีสมัยโบราณ มีกลองตุ๊ก โทน ปี่ ฉิ่ง และบางแห่งมีเครื่องดนตรีชนิดใดเพื่อเรียกคนดู

- ก. ม้าย่อง
- ข. ม้ารำ
- ค. ม้าล่อ
- ง. ม้าเขย่ง

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

ข้อ ๑	ข
ข้อ ๒	ก
ข้อ ๓	ค
ข้อ ๔	ง
ข้อ ๕	ง
ข้อ ๖	ค
ข้อ ๗	ง
ข้อ ๘	ก
ข้อ ๙	ข
ข้อ ๑๐	ค

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวม	ผลการประเมิน			รวม	เกณฑ์	
	ความรับผิดชอบ	ตั้งใจทำงาน	ถูกต้องตรงเวลา	ความขยัน	มีหัวใจ		ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง		ผ่าน	ไม่ผ่าน
	๒	๒	๒	๒	๒							
กลุ่ม.....												
๑.												
๒.												
๓.												
๔.												
๕.												
๖.												
๗.												
๘.												
กลุ่ม.....												
๑.												
๒.												
๓.												
๔.												
๕.												
๖.												
๗.												
๘.												

ชื่อผู้ประเมิน

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

แบบประเมินการรายงานหน้าชั้นเรียน

รายวิชา ศ ๓๑๒๐๕ การแสดงละครชาตรี เรื่อง บทไหว้ครูละครชาตรี
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มที่.....

เกณฑ์การประเมิน รายชื่อสมาชิก	ความชัดเจนของเสียง		ความถูกต้องของภาษา		ความถูกต้องเนื้อหา		ลีลาการนำเสนอ		ประโยชน์ที่ได้รับ		รวม ๑๐
	๒	๑	๒	๑	๒	๑	๒	๑	๒	๑	
๑.											
๒.											
๓.											
๔.											
๕.											
๖.											
๗.											
๘.											
๙.											
๑๐.											
๑๑.											
๑๒.											
๑๓.											
๑๔.											
๑๕.											

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ปรับปรุง
 ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง ใช้ได้

การแปลผลการประเมิน

คะแนนรวม ๗-๑๐ ให้ผ่าน

แบบประเมินสอบภาคปฏิบัติ

ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวม	ผลการประเมิน			รวม	เกณฑ์	
	ข้อร้องเพลงไหว้ครู						ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง		ผ่าน	ไม่ผ่าน
	ละครชาตรี											
	เห็นร้องถูกต้อง	ระดับเสียงถูกต้อง	จังหวะ/ท่ามือถูกต้อง	ถูกกิริยา	เห็นเสียงเหมาะสม							
	๒	๒	๒	๒	๒	๑๐	๗ - ๑๐	๕-๖	๑-๓	๑๐	๗ - ๑๐	๑ - ๖
กลุ่ม.....												
๑.												
๒.												
๓.												
๔.												
๕.												
๖.												
๗.												
๘.												
กลุ่ม.....												
๑.												
๒.												
๓.												
๔.												
๕.												
๖.												
๗.												
๘.												

ชื่อผู้ประเมิน

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ๒๕๔๗. รายงานการสังเคราะห์รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูต้นแบบตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ ๑ แคนคิดมีเดีย จำกัด.
- _____. ๒๕๕๑. การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด ๕ ทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ไอเดีย สแควร์.
- _____. ๒๕๕๓. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- นวลลออ นิตานนท์. ๒๕๔๘. แนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ. เอกสารอัดสำเนา.
- วิรัช วรรณรัตน์. ๒๕๔๘. การพัฒนาความสามารถในการคิด. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. อัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม. ๒๕๔๔. หลักการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. ๒๕๔๕. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ สาระและมาตรฐานกลุ่มการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. ๒๕๕๖. ผังมโนทัศน์และสาระการเรียนรู้แกนกลาง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สมบูรณ์ ชิตพงศ์. ๒๕๕๘. การสร้างเครื่องมือการวิจัยการเรียนรู้. เอกสาร
ประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการวิจัยและพัฒนา
รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (อัสสัมชัญ).

สมบูรณ์ ชิตพงศ์ และคณะ. ๒๕๕๘. การสร้างข้อสอบมาตรฐานและ
การวิเคราะห์ข้อสอบ. (อัสสัมชัญ).

โครงการวิจัยและพัฒนา
รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
แนวทางการจัดการเรียนรู้ แบบประสบการณ์และที่เน้นการปฏิบัติ

คณะกรรมการร่วมวิจัยและพัฒนา

๑. นายบุญเพิ่ม จอมใจหาญ	โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์	จ.เชียงราย
๒. นางฐิติยาภรณ์ หล่อสุวรรณ	โรงเรียนอนุบาลศรีเทพ
สว่างวัฒนา	จ.เพชรบูรณ์
๓. นางสุมาลี ดาแก้ว	โรงเรียนบ้านพระบาทท่าเรือ	จ.ขอนแก่น
๔. นางนัยนา ฤกษ์ดี	โรงเรียนเทศบาล ๑
บุรีราษฎร์ดรุณพิทยา	จ.บุรีรัมย์
๕. นางต้นหยง อิ่มมาก	โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์	จ.พระนครศรีอยุธยา
๖. นางสาววรรณิ์ สุทธิขาว	โรงเรียนบ้านคลองมือไทร	จ.ชลบุรี
๗. นางสาวรที มณีจินดา	โรงเรียนวัดอินทราราม
“โกวิท อินทราท”	จ.กาญจนบุรี
๘. นางสุพร ชาวเพชร	โรงเรียนราชวินิตมัธยม	กรุงเทพฯ
๙. นางสาวดวงเดือน คุปต์คาร	โรงเรียนอนุบาลปทุมธานี	จ.ปทุมธานี
๑๐. นายยินดี วรรณมณี	โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา	จ.นครศรีธรรมราช

โครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ที่ปรึกษา

ดร. อารุง จันทวานิช

ดร. สิริพร บุญญานันต์

นางสาวสุทธาสินี วัชรบูล

ดร. จิรพรธม ปุณเกษม

เลขาธิการสภาการศึกษา

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

ผู้ทรงคุณวุฒิโครงการ/ผู้พิจารณาเอกสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรางศรี พิณชยกุล

รองศาสตราจารย์ สมจิต สวธน์ไพบูลย์

อาจารย์เรณู สิกขชาติ

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

คณะทำงานโครงการ

นางสาวสมรชนิกร อ่องเอิบ

นายสำเนา เนื้อทอง

นางกนกพร ถนอมกลิ่น

นางสาวอุษา คงสาย

หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมวัดกรรมการเรียนรู้ของครู

และบุคลากรทางการศึกษา

นักวิชาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

นักวิชาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

นักวิชาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

บรรณาธิการ ผู้เรียบเรียงและจัดพิมพ์ต้นฉบับ

นายสำเนา เนื้อทอง

นักวิชาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ผู้ประสานการจัดพิมพ์

นางกนกพร ถนอมกลิ่น

นักวิชาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กลุ่มส่งเสริมวัดกรรมการเรียนรู้ของครู และบุคลากรทางการศึกษา

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๒๕๓๑, ๒๕๓๓ โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๑๑๒๗, ๐ ๒๖๖๘ ๗๓๒๗

“
เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า
หากท่านไม่ใช้นั่งสื่อบริการนี้แล้ว
โปรดมอบให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป
”

